

Kosmiske sommerfugler flyr i samme retning

Som et tungt pust kaster sol-lignende stjerner av seg sine ytre lag av gass på slutten av livene sine. Denne gassen svever ut i verdensrommet og danner slående vakre skyer som kalles planetariske tåker (selv om de ikke har noe med planeter å gjøre). Disse tåkene kommer i ulike former, for eksempel bipolare planetariske tåker. Disse ser ut som spøkelsesaktige timeglass eller gigantiske, kosmiske sommerfugler rundt restene etter sine moderstjerner.

Planetariske tåker får formen sin fra stjernen og sine omgivelser, som det at stjernen har planeter eller andre stjerner som går i bane rundt seg. Formen til bipolare tåker er noen av de mest ekstreme. Dette bildet viser hvorfor: moderstjernen til denne bipolare tåken har kraftige jetstråler som blåser materie utover fra dens nord- og sørpol! Det resulterer i denne fantastiske og delikate sommerfuglformede skyen.

Hver planetarisk tåke kommer fra en ulik stjerne og de kommer aldri nærme nok til å berøre hverandre, så hver tåke er helt unik. Men likevel har astronomer som har sett på 100 planetariske tåker i senteret til galaksen vår, Melkeveien, funnet ut at de fleste bipolare planetariske tåkene i denne regionen oppfører seg på samme, merkelige måte. Sentrum av Melkeveien er et spesielt travelt og kaotisk sted, men her er disse tåkene pent oppstilt på samme måte! De ser ut til å «ligge ned» langsmed skiven til galaksen vår.

Selv om det er stjerner som danner disse tåkene, henter de nye observasjonene om at det er en annen, mystisk påvirkningskraft der ute: selve galaksen vår. Astronomer tror at bulen i sentrum av galaksen oppfører seg som en gigantisk magnet som får disse bipolare planetariske tåkene til å stille seg opp som jernspoon nær en magnet.

COOL FACT

Hjertet av Melkeveien er proppfull av gass, støv og stjerner. Dette kalles den sentrale bulen og den er grunnen til at du bare kan se et lite antall av den enorme mengden stjerner i galaksen vår. Det er så mye støv og gass innenfor denne bulen at du ikke en gang kan se inn i den, og i alle fall ikke gjennom til den andre siden.

